

1 Klanken

Werkblad 1-1

Klinkers

[a] van man

[a] van maan

1	dat	daad
2	mag	maag
3	klas	Klaas
4	lag	laag
5	dan	Daan
6	bal	baal
7	vak	vaak
8	wal	Waal
9	lat	laat
10	hak	haak

[ar] van bar

[ar] van daar

1	star	staar
2	nar	naar
3	Bart	baard
4	zwart	zwaard
5	hard	haard
6	Lars	laars
7	war	waar
8	kar	kaart
9	spar	spaar
10	mars	maart

[ɔ] van bos

[o] van boos

1	om	oom
2	dop	doop
3	god	goot
4	kok	kook
5	rot	rood
6	zon	zoon
7	och	oog
8	dof	doof
9	schol	school
10	Pol	Pool

[ɔr] van kort

[or] van koor

1	port	poort
2	nors	Noors
3	dor	door
4	hor	hoor
5	kort	koord
6	word	woord
7	bord	boord
8	stort	stoort
9	sport	spoort
10	fort	voort

[ɛ] van wet

[e] van weet

1	bek	beek
2	den	Deen
3	ben	been
4	lens	Leen
5	vel	veel
6	tellen	telen
7	dekken	deken
8	stek	steek
9	les	lees
10	bed	beet

[ɛr] van ver

[er] van veer

1	berg	beer
2	zerk	zeer
3	Gert	Geert
4	kerk	keer
5	verre	veren
6	hert	heer
7	merrie	meer
8	kers	verkeer
9	ver	Vera
10	ster	stereo

1 Klanken

Werkblad 1-2

Klinkers

[e] van teen

[i] van tien

1	heel	hiel
2	leed	lied
3	veel	viel
4	beet	biet
5	weeg	wieg
6	kreek	kriek
7	keel	kiel
8	week	wiek
9	zee	zie
10	tenen	Tienen

[er] van veer

[ir] van vier

1	beer	bier
2	heer	hier
3	keren	kieren
4	meer	mier
5	deren	dieren
6	speer	spier
7	veren	vieren
8	kleren	klieren
9	zweren	zwieren
10	formuleren	formulieren

[ɪ] van zit

[i] van ziet

1	vis	vies
2	wil	wiel
3	lid	lied
4	zin	zien
5	slip	sliep
6	lip	liep
7	bidden	bieden
8	tin	tien
9	klik	kliek
10	pit	Piet

[ɛ] van wet

[ɪ] van wit

1	bed	bid
2	en	in
3	mest	mist
4	ken	kin
5	stek	stik
6	bellen	billen
7	zen	zin
8	wel	wil
9	lekken	likken
10	klep	klip

[ɛ] van wet

[ɛi] van klein

1	pens	peins
2	ren	rein
3	bed	bijt
4	stel	stijl
5	mesje	meisje
6	bel	bijl
7	redden	rijden
8	rest	rijst
9	pellén	peilen
10	met	meid

[e] van geen

[ɛi] van klein

1	mee	mei
2	veeg	vijg
3	heel	heil
4	reden	rijden
5	peen	pijn
6	zee	zij
7	veel	vijl
8	leden	leiden
9	stelen	steile
10	leken	lijken

1 Klanken

Werkblad 1-3

Klinkers

[y] van bus

[ɪ] van zit

1	put	pit
2	kun	kin
3	muts	mits
4	sust	sist
5	lust	list
6	kust	kist
7	hut	hit
8	hup	hip
9	mussen	missen
10	spul	spil

[y] van bus

[y] van duur

1	lus	Luce
2	fut	fuut
3	kus	kuur
4	jullie	juli
5	stuk	stuur
6	nut	nu
7	jut	jute
8	Ruth	Ruud
9	hut	huur
10	dus	duwen

[ir] van mier

[yr] van muur

1	kier	kuur
2	zier	zuur
3	gier	guur
4	hier	huur
5	bier	buur
6	vieren	vuren
7	mier	muur
8	stier	stuur
9	dier	duur
10	dieren	duren

[y] van kus

[ø] van neus

1	buk	beuk
2	kruk	kreuk
3	Luc	leuk
4	ruk	reuk
5	kurk	keur
6	kus	keus
7	schut	scheut
8	vullen	veulen
9	Rus	reus
10	Lut	leut

[ø] van neus

[o] van hoog

1	keus	koos
2	keuken	koken
3	reus	roos
4	reuk	rook
5	leuk	look
6	reuzen	rozen
7	scheuren	schoren
8	scheut	schoot
9	leus	loos
10	peuk	pook

[ø] van leuk

[e] van neen

1	reu	ree
2	beuk	beek
3	leus	lees
4	sneu	snee
5	deun	Deen
6	steunen	stenen
7	breuk	breek
8	teugel	tegel
9	keuken	keken
10	veulen	velen

1 Klanken

Werkblad 1-4

Klinkers

[øʀ] van deur

[yʀ] van duur

1	beurt	buurt
2	geur	guur
3	steur	stuur
4	keuren	kuren
5	deur	duur
6	monteur	montuur
7	scheur	schuur
8	zeur	zuur
9	deuren	duren
10	scheuren	schuren

[o] van groot

[u] van goed

1	loof	loef
2	hoos	hoes
3	kool	koel
4	room	roem
5	zoon	zoen
6	goot	goed
7	soap	soep
8	boog	boeg
9	toon	toen
10	boren	boeren

[u] van goed

[y] van muur

1	boer	buur
2	stoer	stuur
3	moer	muur
4	voer	vuur
5	doek	duur
6	koer	kuur
7	broed	bruut
8	toer	Tuur
9	voeren	vuren
10	loes	Luce

[o] van groot

[y] van muur

1	voor	vuur
2	koor	kuur
3	boren	buren
4	moor	muur
5	rood	Ruud
6	brood	bruut
7	toot	tuut
8	goor	guur
9	toren	turen
10	storen	sturen

[ø] van leuk

[œy] van luik

1	beuk	buik
2	deun	duin
3	keus	kuis
4	keuken	kuiken
5	scheut	schuit
6	teut	tuit
7	leus	luis
8	deuk	duik
9	kreuk	kruik
10	veulen	vuile

[œy] van zuid

[ɔu] van zout

1	uit	oud
2	zuid	zout
3	kuis	kous
4	buit	bout
5	stuit	stout
6	trui	trouw
7	lui	lauw
8	kuit	koud
9	fruit	fraude
10	ruit	rouwt

1 Klanken

Werkblad 1-5

Medeklinkers

[p] van pak

[b] van bak

1	pink	bink
2	Piet	biet
3	pijl	bijl
4	paard	baard
5	pad	bad
6	peer	beer
7	peuk	beuk
8	plint	blind
9	puur	buur
10	prei	brei

[t] van tak

[d] van dak

1	toen	doen
2	tas	das
3	kater	kader
4	tof	dof
5	top	dop
6	tik	dik
7	tam	dam
8	toe	doe
9	touw	dauw
10	trek	drek

[f] van fier

[v] van vier

1	fa	va
2	fee	vee
3	flood	vlood
4	Frank	vrank
5	fel	vel
6	Fin	vin
7	Friezen	vriezen
8	geloof	geloven
9	veertig (!)	vier
10	vijftig (!)	vijf

[b] van bier

[v] van vier

1	boor	voor
2	been	veen
3	bink	vink
4	buur	vuur
5	boeg	voeg
6	baas	vaas
7	boer	voer
8	bent	vent
9	bod	vod
10	blok	vlok

[h] van hoed

[ɣ] van goed

1	ha	ga
2	hek	gek
3	hout	goud
4	heel	geel
5	haat	gaat
6	heen	geen
7	hal	gal
8	hou	gauw
9	haar	gaar
10	beheren	begeren

[ɣ] van goed

[x] van dag

1	lagen	lach
2	wegen	weg
3	vragen	vraag
4	gedogen	gedoog
5	zeggen	zeg
6	liegen	lieg
7	zwijgen	zwijg
8	mogen	mag
9	hoge	hoog
10	geen	chemie

1 Klanken

Werkblad 1-6

Medeklinkers

[ɣ] van goed

[k] van koek

1	dagen	daken
2	gat	kat
3	wegen	weken
4	gras	kras
5	goeds	koets
6	geel	keel
7	glad	klad
8	volgen	volken
9	graan	kraan
10	stegen	steken

[s] van saai

[z] van zak

1	set	zet
2	sein	zijn
3	Canadese	Canadezen
4	glas	glazen
5	pausen	pauze
6	cent	zend
7	doceren	doseren
8	saven	zeven
9	zestig (!)	zes
10	zeventig (!)	zeven

[l] van lat

[r] van rat

1	lust	rust
2	klas	kras
3	plaat	praat
4	lees	race
5	gevel	gever
6	welk	werk
7	luik	ruik
8	klad	krat
9	wielen	wieren
10	adel	ader

[m] van maar

[n] van naar

1	hem	hen
2	kam	kan
3	duimen	duinen
4	mat	nat
5	remmen	rennen
6	mok	nok
7	macht	nacht
8	mier	nier
9	maakt	naakt
10	Tim	tin

[ŋ] van bang

[ŋk] van bank

1	zingen	zinken
2	dringen	drinken
3	engel	enkel
4	slang	slank
5	bang	bank
6	ving	vink
7	tang	tank
8	zong	zonk
9	drang	drank
10	stang	stank

[sp] van spuit

[spr] van spruit

1	spot	sprot
2	spaak	spraak
3	spoed	sproet
4	spookje	sprookje
[st] van stam		[str] van stram
5	stik	strik
6	stek	strek
7	stoom	stroom
8	stelen	strelen

1 Klanken

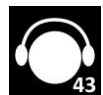

Werkblad 1-7

Gemengde oefeningen

Lees de woorddrijtjes van links naar rechts

door	deur	duur	
koor	keur	kuur	
schoor	scheur	schuur	
boort	beurt	buurt	
geboren	gebeuren	geburen	
moor	moer	muur	
boort	boert	buurt	
moten	moeten	minuten	
storen	stoere	sturen	
gij	hij	jij	
gauw	hou	jou	
gaar	haar	jaar	
gang	hang	yang	
diep	duik	deuk	doek
sliep	sluip	sleur	sloep
vlieg	vlug	vleug	vloed
schiep	schuit	scheut	schoen
schiet	schijn	schuin	schouw
schaap	schraap	schijf	schrijf
schoot	schroot	schik	schrik

Tongbrekers

Hoe snel kun je deze zinnen uitspreken?

De kat krabt de krollen van de trap.

Frans zei tegen Frans in het Frans:

‘Is Frans in het Frans Frans?’

‘Nee,’ zei Frans tegen Frans in het Frans,

‘Frans is in het Frans François.’

Leentje leerde Lotje lopen langs de lange Lindenlaan, maar omdat Lotje niet wilde lopen, liet Leentje Lotje staan.

De koetsier poetst de postkoets met postkoetspoets.

Moeder sneed zeven scheve sneden brood.

Zeven Zaventemse zotten zullen zes zomerse zondagen zwemmen zonder zwembroek.

1 Klanken

Werkblad 2A

Wat zeg/hoor je?

De [ei] van kijk en de [ee] van keek

Cursist A

Stap 1

Lees zin 1 t/m 5 voor aan je medecursist.

- 1 Ik begrijp het.
- 2 Waar kijk je naar?
- 3 Ik kreeg vaak post.
- 4 Ik reed te hard.
- 5 Waarom blijf je niet?

De [ei] van kijk en de [ee] van keek

Stap 2

Kies het woord dat je medecursist voorleest.

- 1 We _____ elkaar vaak.
A schreven
B schrijven
- 2 We _____ in de les.
A zwegen
B zwijgen
- 3 Hoe lang _____ jullie?
A bleven
B blijven
- 4 _____ jullie het?
A Begrepen
B Begrijpen
- 5 We _____ niet goed.
A keken
B kijken

Stap 3

Controleer tot slot jullie antwoorden.

1 Klanken

Werkblad 2B

Wat zeg/hoor je?

De [ei] van kijk en de [ee] van keek

Cursist B

Stap 1

Kies het woord dat je medecursist voorleest.

- 1 Ik _____ het.
A begreep
B begrijp
- 2 Waar _____ je naar.
A keek
B kijk
- 3 Ik _____ vaak post?
A kreeg
B krijg
- 4 Ik _____ te hard.
A reed
B rijd
- 5 Waarom _____ je niet?
A bleef
B blijf

De [ei] van kijk en de [ee] van keek

Stap 2

Lees zin 1 t/m 5 voor aan je medecursist.

- 1 We schrijven elkaar vaak.
- 2 We zwijgen in de les.
- 3 Hoe lang blijven jullie?
- 4 Begrijpen jullie het?
- 5 We keken niet goed.

Stap 3

Controleer tot slot jullie antwoorden.

1 Klanken

Werkblad 3

Weg met de [ə]!

pen en papier

honger en dorst

vlees noch vis

jong en oud

's morgens en 's avonds

vroeg of laat

man en vrouw

suiker en melk

mens en dier

noord en zuid

oost en west

water en vuur

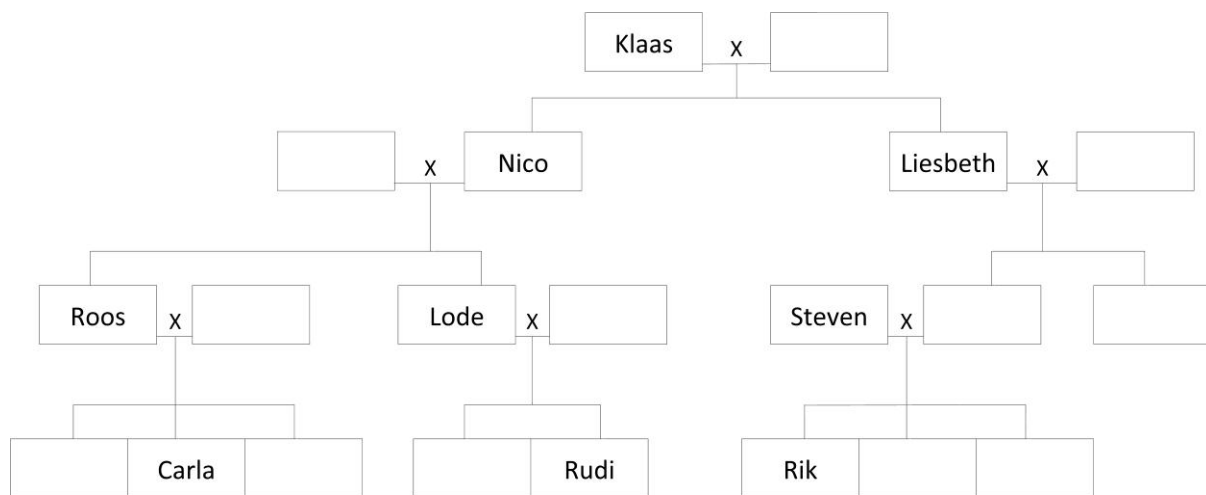
gezond en lekker

klein maar fijn

1 Klanken

Werkblad 4

De stamboom

Familieleden:

Karin, Riet, Joris, Mona, Pieter, Kim, Willem, Suzanne, Jan, Bas, Greetje, Geert

1 Klanken

Werkblad 5A - voor de luisteraar

De route

	1	2	3	4	5	6
A	kat	wel	dit	zon	dus	taal
B	naar	veel	diep	droog	duur	leuk
C	gauw	jij	stoel	met	lijf	leef
D	gek	dun	dip	rol	trui	trouw
E	heup	hoop	kas	kaas	keus	kus
F	mee	mij	doen	vier	de	veer

1 Klanken

Werkblad 5B - voor de spreker

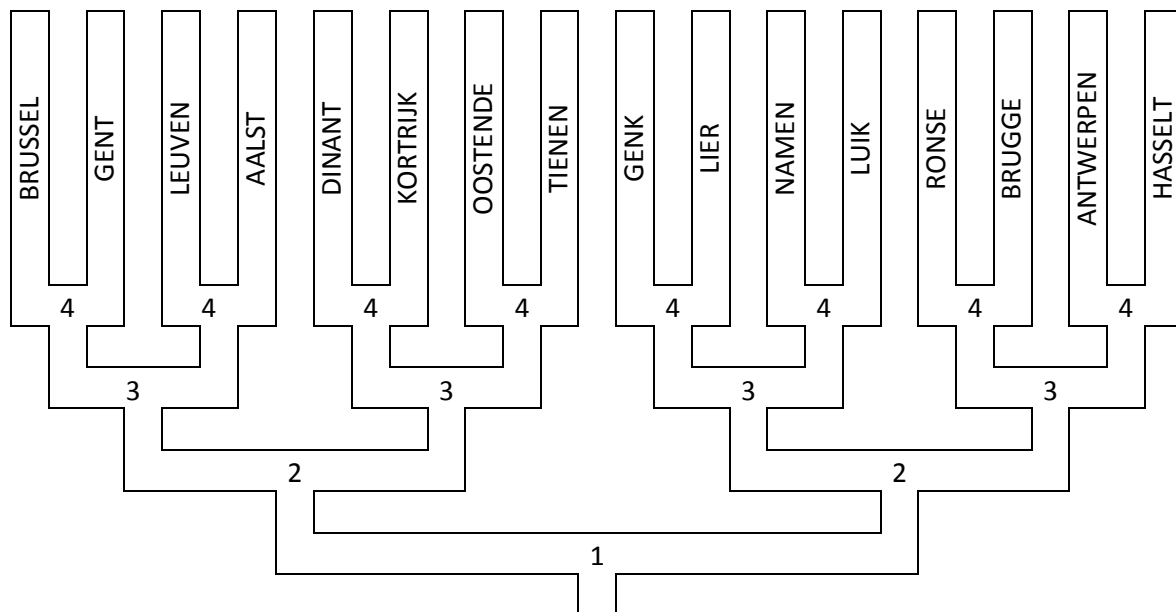
De route

	1	2	3	4	5	6
A	dak	les	pil	pot	nul	haak
B	slaap	leeg	lief	knoop	buurt	neus
C	jou	reis	boek	ben	hij	hé
D	men	hut	lid	rots	tuin	blauw
E	reuk	rook	man	maan	geul	gul
F	zee	zij	hoed	hier	ze	heer

1 Klanken

Werkblad 6A

Uitspraakreis klanken

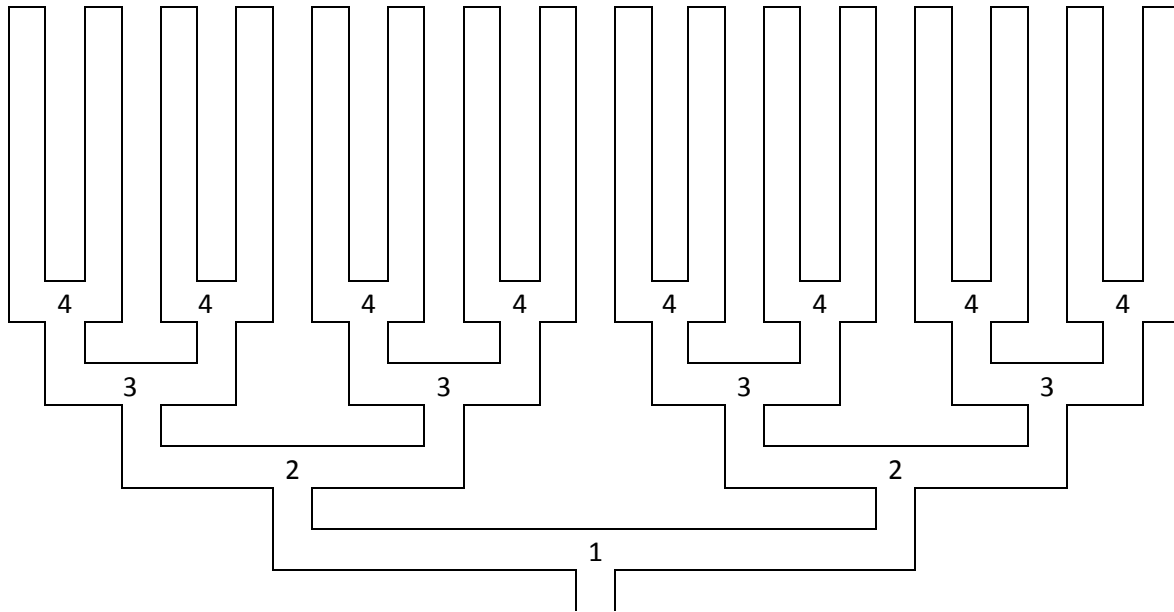

Waar gaan we naartoe?

1 Klanken

Werkblad 6B

Uitspraakreis klanken

Naar: Hancock, M. *Pronunciation games*. Cambridge: Cambridge University Press, 1963.

1 Klanken

Werkblad 7-1

Uitspraakreis klanken

links = [a]

rechts = [aa]

	nam	naam
1	vlaggen	vlagen
2	zakken	zaken
3	verslappen	verslapen
4	matten	maten

links = [a]

rechts = [aa]

	nam	naam
1	tal	taal
2	ram	raam
3	klas	Klaas
4	nar	naar

links = [a]

rechts = [aa]

	nam	naam
1	kas	kaas
2	hak	haak
3	gas	gaas
4	al	aal

links = [a]

rechts = [aa]

		de heer Has	de heer Haas	
1	Wat is het e-mailadres van mevrouw	Al	Aal	?
2	We gaan luisteren naar een presentatie van meneer	Bas	Baas	.
3	Directeur	Val	Vaal	is wegens fraude veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf.
4	Vanmiddag is er een lezing door professor	Kats	Kaats	.

1 Klanken

Werkblad 7-2

Uitspraakreis klanken

links = [a] rechts = [aa]

		de heer Has	de heer Haas	
1	Wanneer zie je mevrouw	Kas	Kaas	?
2	Heeft meneer	Nar	Naar	vandaag nog gebeld?
3	Er is telefoon voor Anne	Hak	Haak	.
4	In boekhandel	Ram	Raam	kun je alle boeken krijgen die op de lijst staan.

links = [ei]

rechts = [ee]

	mij	mee
1	bekijken	bekeken
2	rijden	reden
3	zwijgen	zwegen
4	knijpen	knepen

links = [ei]

rechts = [ee]

	mij	mee
1	begrijpen	begrepen
2	bijten	beten
3	verdwijnen	verdwenen
4	verslijten	versleten

links = [ei] rechts = [aa]

		mij	mee	
1		Schrijven	Schreven	jullie veel e-mails?
2	Ze	blijven	bleven	altijd thuis.
3	We	krijgen	kregen	geen huiswerk.
4	Ze	kijken	keken	graag naar oude foto's.

1 Klanken

Werkblad 7-3

Uitspraakreis klanken

	links = [i]	rechts = [ie]
	ik	ziek
1	vis	vies
2	wil	wiel
3	zin	zien
4	bidden	bieden

		links = [i]	rechts = [ie]	
		ik	ziek	
1	Onze student Nico	Dimmen	Diemen	is de beste van allemaal. gaat winnen. komt uit Knokke. is het altijd gezellig.
2	Ik denk dat Jan	Strik	Striek	
3	Meneer	Wils	Wiels	
4	In café	'de Tin'	'de Tien'	

1 Klanken

Werkblad 8

Lengteverschillen

In het Nederlands zijn er 7 lange klinkers:

de [a] van kaas

de [e] van been

de [i] van zien

de [o] van boom

de [y] van duur

de [ø] van neus

de [u] van boek

Deze klanken maak je soms een beetje langer of korter, afhankelijk van hun positie.

De klank is

- **lang** in beklemtoonde posities voor [r];
- **half lang of kort** in beklemtoonde posities voor andere medeklinkers of op het eind van een woord;
- **heel kort** in niet-beklemtoonde posities.

Oefening A

lang	half lang	kort	heel kort
daar	gaat	/	raket
varen	slaap	/	collega
weer	weten	/	legaal
kleren	zee	/	repetitie
bier	wie	lied	vriendin
zwieren	knie	diep	Belgisch
voor	roos	/	politiek
verloren	noten	/	sociaal
muur	paraplu	duwen	student
gluren	sluw	ruzie	muziek
deur	beu	/	euforie
zeuren	neus	/	neutraal
broer	gedoe	goed	toerisme
vervoeren	naartoe	boeken	barbecue

Oefening B

Let op!

De korte klinkers zijn altijd kort, maar de klank [ɛ] van bed kan soms (half)lang zijn in vreemde woorden (vooral uit het Frans). Hieronder staan twee rijtjes woorden: eentje met de korte [ɛ] en eentje met de langere [ɛ̃]. Oefen eerst de korte en daarna de langere variant.

kort	(half)lang
wet	scène
belt	militair
bed	beige
vet	expert
flat	crème
panel	gêne
zeggen	fair
trekken	malaise
baguette	mecanicien
wekker	vaccin
bekend	de Meir (winkelstraat in Antwerpen)

1 Klanken

Werkblad 9

Zuid of zout?

- 1 Is dit Zuid / zout?
 - a Nee, dit is het Centraal station.
 - b Nee, zoet.
- 2 Onze zon / zoon is eigenlijk niet zo groot.
 - a Maar wel groter dan de aarde.
 - b Maar wel groter dan zijn zus.
- 3 Hij heeft de staatsprijs / stadsprijs gekregen.
 - a Ja, van de koning?
 - b Ja, van de burgemeester?
- 4 Zijn er veel bieren / beren in België?
 - a Ja, en ook veel cafés.
 - b Nee, die zijn uitgestorven.
- 5 Is de veiligheid / vuiligheid op straat toegenomen?
 - a Ja, de straten zijn rustig.
 - b Ja, de straten zijn vies.
- 6 Er komt een bij / bui aan.
 - a Ja, maar ik hoop dat hij doorvliegt.
 - b Ja, ik hoop dat het droog blijft.
- 7 Wil je bidden / bieden?
 - a Ja, maar alleen in de kerk.
 - b Ja, maar niet meer dan tien euro.
- 8 Hij geeft / heeft een prachtig boek.
 - a Ja, Anneke krijgt veel boeken.
 - b Ja, hij heeft veel mooie boeken.
- 9 Wat een prachtig gebied / gebit!
 - a Ja, dit is een heel mooie streek.
 - b Ja, wat een schitterende tanden!
- 10 Is dat een rijtje / ruitje?
 - a Ja, de woorden staan achter elkaar.
 - b Ja, het is van glas.
- 11 Dat is stom / stoom.
 - a Nee, dat is slim.
 - b Nee, dat is rook.
- 12 Vladimir is een reus / Rus.
 - a Hij is toch niet zo groot?
 - b Nee, hij is een Oekraïner.
- 13 Is dit vies / vis?
 - a Nee, dit is lekker.
 - b Nee, dit is vlees.
- 14 Is dit jullie baas / bas?
 - a Ja, dit is onze chef.
 - b Nee, dit is onze tenor.
- 15 Is dat doosje van goud / hout?
 - a Nee, van zilver.
 - b Nee, van metaal.
- 16 De bevolking / bewolking is hier erg dicht.
 - a Ja, dit is een klein land.
 - b Ja, de zon is weg.
- 17 Ik zoek wieren / wielen.
 - a Wil je echt zeegras eten?
 - b Die garage verkoopt er.
- 18 (*Twee biologen in het laboratorium*)
Zal ik je een goede rat / raad geven?
 - a Nee, ik heb een muis nodig.
 - b Ja, wat adviseer je me?
- 19 Keken / Kijken ze tv?
 - a Ja, dat deden ze de hele avond.
 - b Ja, dat doen ze.
- 20 Wat betekent 'negen' / 'neigen'?
 - a Dat is een getal, dat weet je toch wel!
 - b In het Engels is het 'to incline'.

2 Woordaccent

Werkblad 10

Wat is woordaccent?

Reeks 1

bezoek buurman welkom	briefje dokter patiënt	kaartje reizen station	boodschap euro goedkoop	gehakt lamsvlees slager	jongen meisje vriendin
cadeau feestje krijgen	jammer pardon sorry	beleg boter koelkast	cursist huiswerk moeilijk	bruiloft trouwen verliefd	contant netto bankkaart

Reeks 2

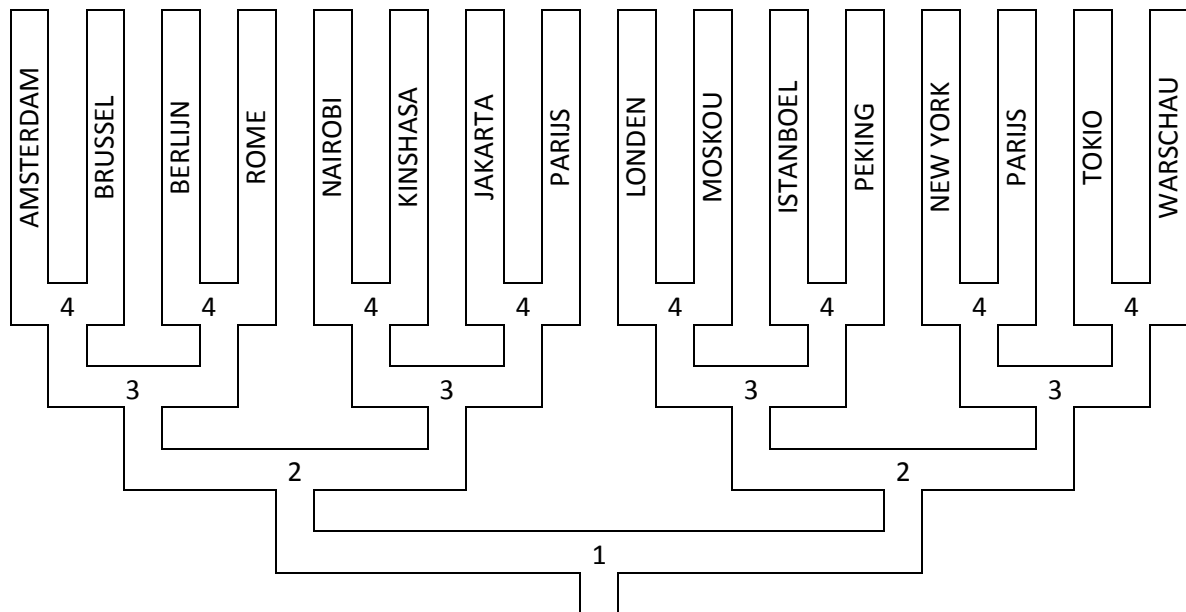

hallo welkom tot ziens	appel banaan tomaat	iemand meneer mevrouw	moment tijdens wanneer	advies prachtig rapport	milieu natuur water
alweer opnieuw verder	leerling niveau student	auto monteur verkeer	koffie docent kantoor	bewolkt gebied regen	effect gevolg oorzaak

2 Woordaccent

Werkblad 11

Uitspraakreis woordaccent

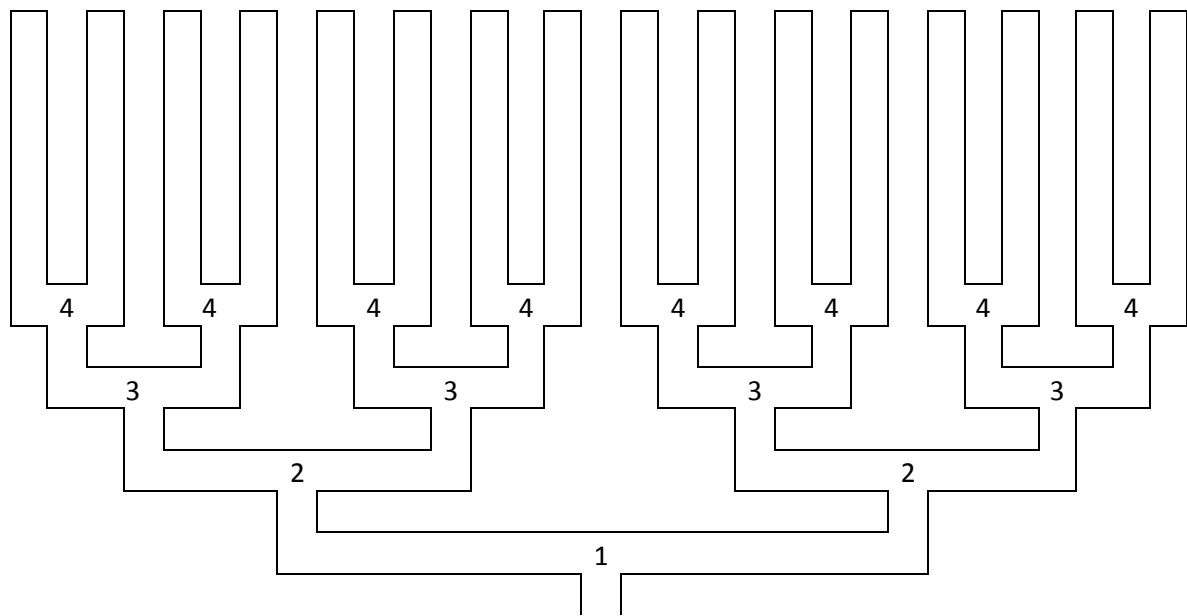

Waar gaan we naartoe?

2 Woordaccent

Werkblad 12

Uitspraakreis woordaccent

Naar: Hancock, M. *Pronunciation games*. Cambridge: Cambridge University Press, 1963.

2 Woordaccent

Werkblad 13

Landenlijst

Dit zijn de landen van de Europese Unie:

1 Spanje Oo	15 Zweden Oo
2 Oostenrijk Ooo	16 Slovenië oOoo
3 Bulgarije ooOo	17 oOoo
4 Finland Oo	18 Italië oOoo
5 Nederland Ooo	19 Litouwen oOo
6 Frankrijk Oo	20 Luxemburg Ooo
7 Duitsland Oo	21 België Ooo
8 Ooo	22 Cyprus Oo
9 Letland Oo	23 ooOo
10 Tsjechië Ooo	24 Malta Oo
11 Hongarije ooOo	25 Oooo
12 Oo	26 Estland Oooo
13 Portugal Ooo	27 Polen Oo
14 Verenigd Koninkrijk oooOoo	

Deze landen ontbreken in de lijst:

Denemarken
Griekenland
Ierland
Roemenië
Slowakije

Vul ze in op de juiste plaats!

2 Woordaccent

Werkblad 14

Praktijk en praktisch

1	a Het is een <i>chaos</i> in je kamer!
	b Ja, ik ben ook erg <i>chaotisch</i> .
2	a Heeft hij belangstelling voor <i>techniek</i> ?
	b Ja, hij houdt van alles wat <i>technisch</i> is.
3	a Wil je mijn werk <i>kritisch</i> bekijken alsjeblieft?
	b Ja, als ik <i>kritiek</i> heb, hoor je het van me.
4	a Het gaat toch niet zo slecht met onze <i>economie</i> ?
	b Nee, maar internationaal zijn de <i>economische</i> ontwikkelingen niet goed.
5	a Wat heb je na je studie <i>psychologie</i> gedaan?
	b Wel, ik heb voor een <i>psychologisch</i> adviesbureau gewerkt.
6	a Is het <i>problematisch</i> als ik morgen niet kom?
	b Nee hoor, dat is geen enkel <i>probleem</i> .
7	a Kun je die boeken op <i>alfabet</i> zetten?
	b Ja, hoor. Ik zal ze <i>alfabetisch</i> ordenen.
8	a Zie jij een <i>systeem</i> in zijn manier van werken?
	b Nee, want hij werkt helemaal niet <i>systematisch</i> .

2 Woordaccent

Werkblad 15A

Woordaccentspel

beurt overslaan	meedogenloos	bacterie	absurd	partner	 FINISH
aanval	planeet	overbodig	omvangrijk	historicus	
effectief	magisch	biologisch	verdienen	moeilijkheid	
brutaal	onderneming	daarentegen	geleidelijk	bevestigen	
			beurt overslaan		
beurt overslaan	huishouden	netwerk	opmerkelijk	dilemma	 beginnen
gebaar	stofzuiger	benadrukken	ambtenaar	complicatie	
START	langdurig	bewijs	blijkbaar	eigenlijk	
				beurt overslaan	

2 Woordaccent

Werkblad 15B-1

Speelkaarten

Kaarten (Oo-woorden)

suiker	slapen
zonder	meisje
euro	winkel
ergens	middag
heerlijk	onder
anders	prachtig
kopen	keuken
lekker	kunnen

2 Woordaccent

Werkblad 15B-2

Speelkaarten

Kaarten (oO-woorden)

beleg	direct
kapot	verhaal
beroep	banaan
getrouwd	vanzelf
idee	vriendin
mevrouw	verstaan
pardon	totaal
adres	verschil

2 Woordaccent

Werkblad 15B-3

Speelkaarten

Kaarten (Ooo-woorden)

voorgerecht	ziekenhuis
achternaam	bladzijde
stofzuigen	rijbewijs
uitzending	fietsendief
evenwicht	plaatselijk
wetenschap	misverstand
glimlachen	winkelen
overhemd	weigeren

2 Woordaccent

Werkblad 15B-4

Speelkaarten

Kaarten (oOo-woorden)

familie	gelukkig
programma	bijzonder
supporter	verschillen
ontspannen	voorzichtig
conclusie	prestatie
dosering	politie
vanmiddag	conditie
bevolking	garantie

2 Woordaccent

Werkblad 15B-5

Speelkaarten

Kaarten (ooO-woorden)

alstublieft	formulier
telefoon	exclusief
conducteur	champignon
apparaat	resultaat
ideaal	zangeres
maatschappij	instrument
politiek	absoluut
bioscoop	compliment

2 Woordaccent

Werkblad 15B-6

Speelkaarten

Kaarten (oOoo-woorden)

teleurgesteld	ontwikkelen
verschrikkelijk	geschiedenis
belangstelling	gebeurtenis
volwassene	lichamelijk
belachelijk	gemeentehuis
vereniging	beïnvloeden
bedrijfsleven	veroordelen
tentoonstelling	geneeskunde

2 Woordaccent

Werkblad 15B-7

Speelkaarten

Kaarten (ooOo-woorden)

vacature	combineren
motivatie	interesse
informatie	selecteren
overeenkomst	tegenwoordig
assistente	integratie
respecteren	discussiëren
ambassade	psychologisch
repareren	onderzoeker

2 Woordaccent

Werkblad 15C

Woordaccentspel

Spelregels

- 1 Zet je pion in het vakje 'Start'.
Je moet zo snel mogelijk de 'Finish' proberen te bereiken.
Wie het eerst bij de finish is, is de winnaar.
- 2 Spreek af wie mag beginnen.
- 3 Als je mag beginnen, pak dan een kaartje van de stapel.
Kijk naar het woord (of de woorden) op het kaartje.
Lees het woord voor met het accent op de goede syllabe.
Vraag aan de andere cursisten van je groepje of je het goed hebt uitgesproken.
- 4 Zoek op het speelbord het eerste woord met hetzelfde woordaccentpatroon.
Zet je pion in dat vakje. Je mag in een vakje gaan staan waar al een andere pion staat.
Lees het woord in het vakje voor.
De andere spelers beoordelen of je uitspraak goed is.
- 5 Als je in een vakje komt met een pijl naar boven (↑), doe dan hetzelfde als onder nummer 3: lees het woord voor.
Ga daarna met je pion naar het vakje in de rij erboven.
- 6 Als je in een vakje komt met een pijl naar beneden (↓), doe dan hetzelfde als onder nummer 3: lees het woord voor.
Ga daarna met je pion naar het vakje in de rij eronder.
- 7 Als je in een vakje komt met 'beurt overslaan', doe dan hetzelfde als onder nummer 3: lees het woord voor.
Daarna mag je één ronde niet meedoen.
- 8 Als er vóór de finish geen woorden meer zijn met het goede woordaccentpatroon, dan mag je pion verder naar de finish.
Je bent de winnaar!

2 Woordaccent

Werkblad 15D-1

Speelkaarten voor extra woordaccentpatronen

Kaarten (Oooo-woorden)

samenleving	doorverbinden
kilometer	wasmachine
uitnodiging	voorbereiden
mogelijkheid	werkzaamheden
overgewicht	weersverwachting
mededeling	bloemenwinkel
buitenlander	oversteken
schoolvakantie	aankondigen

2 Woordaccent

Werkblad 15D-2

Speelkaarten voor extra woordaccentpatronen

Kaarten (oooO-woorden)

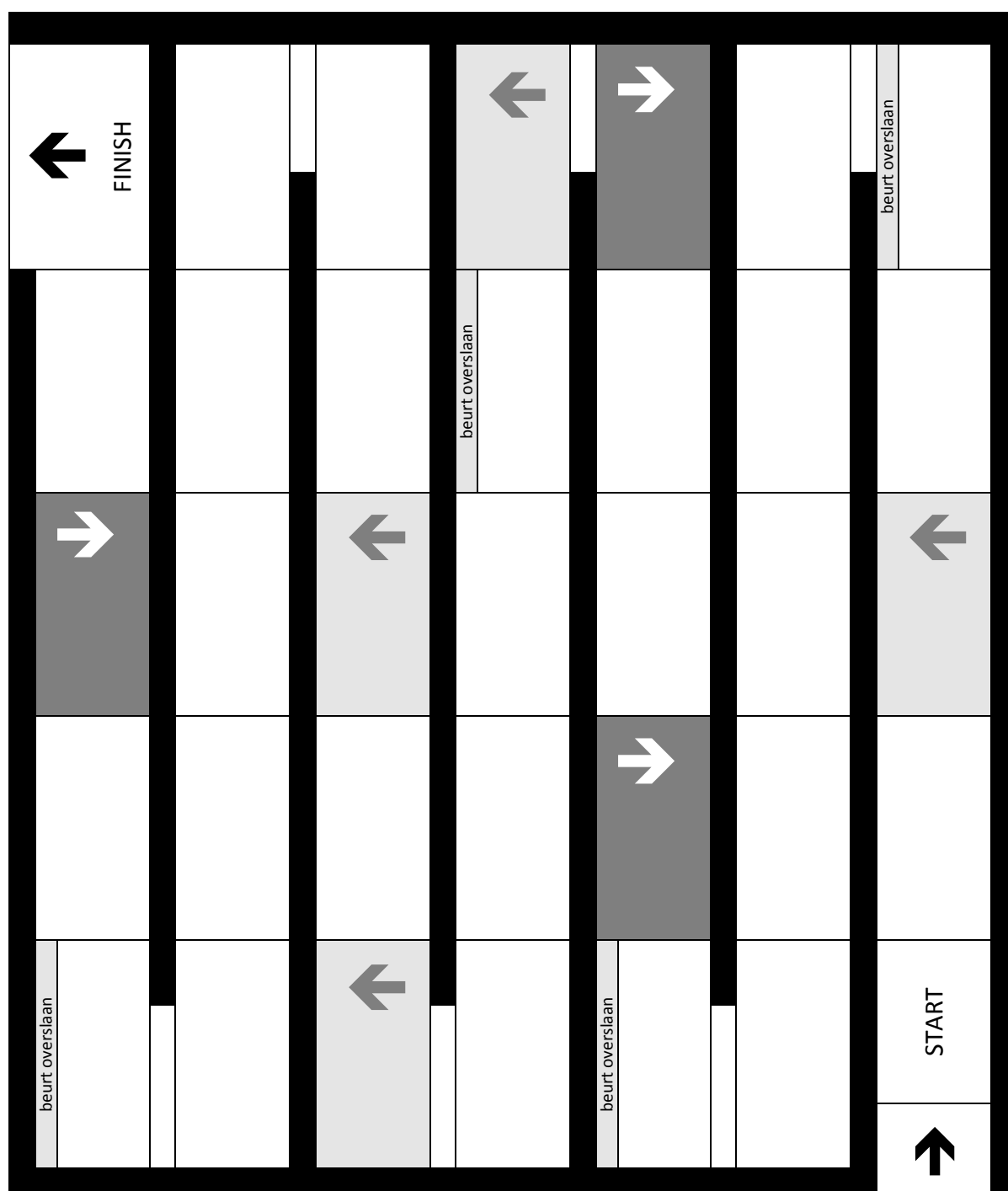

portemonnee	horizontaal
bibliotheek	particulier
fotografie	intensiteit
deodorant	langzamerhand
appartement	ingrediënt
uitgeverij	materiaal
publiciteit	experiment
Amerikaan	specialist

2 Woordaccent

Werkblad 15E

Woordaccentspel

2 Woordaccent

Werkblad 15F

Lege speelkaarten voor het woordaccentspel

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 16

Zinsaccent herkennen

-
1	Hij houdt van mooie schoenen.
2	Hoe oud is je zoon?
3	Ik heb deze week vakantie.
4	Kom je morgen ook?
5	Mag ik iets vragen?
6	U mag hier niet roken.
7	Wat heeft hij aan?
8	Wilt u een kopje koffie?
9	Ze drinken 's morgens thee.
10	Ze heeft een rok aan.
11	Zijn fiets is morgen klaar.
12	Zullen we naar huis gaan?

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 17

Klaar of niet klaar? (1)

1	☐ a en ook heel slim.
	☐ b O ja? Dat is fijn.
2	☐ a dan krijgt u de uitslag.
	☐ b O ja? Dat is vlug!
3	☐ a maar dan moet u goed opletten.
	☐ b O ja? Dat is vriendelijk van u!
4	☐ a maar wel een beetje later.
	☐ b O ja? Dat is leuk!
5	☐ a want het brood is op.
	☐ b O ja? Maar ik ben net geweest.
6	☐ a want ik wil naar Australië.
	☐ b O ja? Dat wil ik ook gaan doen.
7	☐ a dus we gaan lekker zwemmen.
	☐ b O ja? Dan ga ik lekker fietsen.
8	☐ a dus je krijgt een kop thee.
	☐ b O ja? Geef dan maar thee.

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 18

Klaar of niet klaar? (2)

Voorbeeld: Neem een broodje. ↗
 En koffie of thee. ↗
 Betaal bij de kassa. ↗
 En ga dan naar de kantine. ↘

Tekst 1: Ontvangst

Geef je tas maar hier.
Doe je jas uit.
En ga zitten.

Tekst 2: Haren wassen

Haar nat maken.
Wrijf shampoo in het haar.
En dan uitspoelen.

Tekst 3: Een formulier

Vul uw naam in.
Vul de lege vakken in.
Zet de datum eronder.
En dan uw handtekening.

Tekst 4: Nietjes bijvullen

Open het klepje.
Doe de nietjes in het apparaat.
Klepje dicht.
Klaar.

Tekst 5: Bloemen in een vaas

Haal de bloemen uit het papier.
Vul een vaas met water.
Snij een stukje van de stelen.
En zet de bloemen in het water.

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 19

Zinsaccent: oude en nieuwe informatie / contrast

1	Waar liggen de sleutels? Liggen de sleutels op het kastje?	In het kastje. Nee, in het kastje.
2	Wat is zijn beroep? Spreekt hij Engels?	Hij is leraar Engels. Hij is leraar Engels.
3	Het kost acht euro. Het kost negen euro vijftig.	Nee, acht euro vijftig. Nee, acht euro vijftig.
4	Wat vind je het lekkerst? Hou je van pizza?	Ik ben gek op pizza. Ik ben gek op pizza.
5	Een biertje? Een glas witte wijn?	Liever een glas rode wijn. Liever een glas rode wijn.
6	Jij spreekt Frans en Duits? Jij spreekt Engels en Frans?	Nee, Engels en Duits. Nee, Engels en Duits.
7	Wat haat jij in België? Wat vind je van het Belgische weer?	Ik haat het Belgische weer. Ik haat het Belgische weer.
8	Hoe laat zal ik komen? Ik kom om kwart voor drie.	Kom maar om halfdrie. Kom maar om halfdrie.
9	Duurt die opleiding vier maanden? Duurt die opleiding drie jaar?	Nee, vier jaar. Nee, vier jaar.
10	Heb je weleens in het buitenland gewoond? Ben je weleens in Ierland geweest?	Ja, ik heb een tijd in Ierland gewoond. Ja, ik heb een tijd in Ierland gewoond.

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 20A

Accenten in uitdrukkingen

-
1	Ik moet er niet aan denken.
2	Zet dat maar uit je hoofd.
3	Ze hebben me van het kastje naar de muur gestuurd.
4	Het kan me niet schelen dat ze boos is.
5	Neemt u mij niet kwalijk.
6	Mij niet gezien.
7	Wat is er aan de hand?
8	We gaan weer aan de slag.
9	Je moet je best doen.
10	Jammer, maar er is niets aan te doen.

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 20B

Accenten in uitdrukkingen

-
1	We gaan meteen aan de slag.
2	Hij is er weer bovenop.
3	Dat brengt geld in het laatje.
4	Ik voel me hier op mijn gemak.
5	Kun je goed met haar opschieten?
6	Dat ben ik met u eens.
7	We zijn eruit.
8	Ik heb een hekel aan grammatica!

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 21

Wel of geen accent?

Uitleg

- 1
EENS met accent = één keer
EENS zonder accent = een keer [əʃ]

Eens zal ik rijk zijn, geloof me maar.
Zal ik *eens* bij je op bezoek komen?

- 2
TOCH met accent = ondanks dat
TOCH zonder accent = versterking van de (vraag)zin, soms om te zeggen dat je een bepaald antwoord verwacht

Ik ben heel ziek, maar ik ga toch naar mijn werk.
Ik geef zaterdag een feestje. Je komt *toch* ook?

- 3
WEL met accent = bevestiging, om een ontkenning tegen te spreken (↔ niet)
WEL zonder accent = uiteindelijk, echt

Ik heb niet veel geld. Maar ik ben wel gelukkig.
Heb je de verwarming *wel* laag gezet? Het is hier nog zo warm.

- 4
ZEKER met accent = zonder twijfel
ZEKER zonder accent = waarschijnlijk (vaak in een zin met de betekenis van een vraag)

Je hoeft geen stoel voor Jan klaar te zetten. Hij komt zeker niet.
We hebben niks van Jan gehoord. Hij komt *zeker* weer niet?

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 22

Wel of geen accent?

Opdracht 1

1	Geef me die pen eens.
2	Op vakantie is Theo meer dan eens dronken geweest.
3	(aan de telefoon) We staan al een uur op je te wachten. Waar blijf je toch?
4	Ik heb mijn werk nog niet af, maar ik ga toch naar huis.
5	Je kunt hier heerlijk eten, maar het is wel duur.
6	We hoeven nog geen beslissing te nemen. Dat komt later wel.
7	Ik heb morgen een drukke dag. Ik ga zeker niet bij je langs kunnen komen.
8	Wat kijk je slaperig. Het was zeker laat vannacht?

Opdracht 2

1	Wat ben je laat! Je zult wel heel moe zijn.
2	Ik heb het weerbericht gezien en het gaat morgen zeker regenen.
3	Eens zal hij president van zijn land zijn.
4	Ik heb geen hoge cijfers, maar ik ben wel geslaagd!
5	Waarom lig je niet in bed? Je bent toch ziek?
6	Sorry dat ik zo laat ben. Jullie zijn zeker al begonnen?
7	Het regent hard, maar ik ga toch met de fiets naar mijn werk.
8	Het is nooit eens gewoon stil in dit huis.

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 23

Intonatie bij voorlezen

1	Ali Baba; 'Sesam, open u!
(<i>Ali Baba en de veertig rovers</i>)
2	Een klein kind: 'Maar de keizer heeft niets aan!
(<i>De nieuwe kleren van de keizer</i>)
3	De heks: 'Knibbel knabbel knuisje, wie knabbelt er aan mijn huisje?'
(<i>Hans en Grietje</i>)
4	Roodkapje: 'O, grootmoeder, wat hebt u grote oren!'
De wolf: 'Dat is om je beter te kunnen horen.'
(<i>Roodkapje</i>)
5	De koningin: 'Spiegeltje, spiegeltje aan de wand, wie is de mooiste van 't hele land?'
(<i>Sneeuwwitje</i>)
6	'Niemand weet, niemand weet dat ik Repelsteeltje heet!'
(<i>Repelsteeltje</i>)
7	'En ze leefden nog lang en gelukkig.'
(<i>Slotzin van veel sprookjes</i>)

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 24-1

Intonatie bij voorlezen

Rollen:	- Verteller	- Nijlpaard	- Eekhoorn	- Mier
---------	-------------	-------------	------------	--------

OP EEN DAG besloot het nijlpaard om zich terug te trekken en in de lucht te gaan wonen. Hij had nog ergens een paar ladders liggen, timmerde ze aan elkaar vast en zette ze rechtop in het gras naast de rivier.

Hij besloot alleen het allernoodzakelijkste mee te nemen, dacht een tijd na en nam toen zijn bed, een krukje en een vork mee. Meer is vast niet allernoodzakelijkst, dacht hij.

Hij klom omhoog, wrong zich door een wolk heen en vestigde zich in de lucht.

Er waren daar geen muren, geen vloer, geen plafond, geen deur, geen dak en geen ramen. Maar daar heb je toch niets aan, dacht het nijlpaard. Hij zette het krukje neer, legde de vork eronder, schoof het bed ernaast en was tevreden.

Hij woonde zó hoog dat de zon altijd onder hem door scheen, terwijl er boven zijn hoofd verder niets meer was.

Soms, bij helder weer, konden de dieren in het bos hem zien zitten, op zijn krukje. Maar hij keek nooit terug en had het vermoedelijk goed naar zijn zin.

Soms wilde iemand weleens bij hem langsgaan, maar dan riep hij naar beneden, langs de ladder: 'Het komt nu niet goed uit ...' en ging de bezoeker onverrichterzake weer naar huis.

Maar toen hij jarig was, besloten de mier en de eekhoorn echt bij hem op bezoek te gaan. 'Wat zullen we hem geven?' vroeg de eekhoorn.

De mier stelde voor om de vijver te geven. 'Volgens mij,' zei hij, 'wil hij best weer eens zwemmen.'

De eekhoorn was het met hem eens.

Zij liepen naar de vijver en zetten hem met kroos en al op de rug van de eekhoorn. 'Zit hij goed?' vroeg de mier.

'Ja,' kreunde de eekhoorn.

'Zullen we dan maar gaan?' zei de mier.

Even later klommen zij langs de ladder omhoog, de eekhoorn met de vijver op zijn schouders en de mier voorop.

Het was een mooie dag en zij hoefden niet één wolk te passeren.

'Zou jij daar wel willen wonen, mier?' vroeg de eekhoorn, toen zij een uur hadden geklommen en nog lang niet halverwege de lucht waren. Hij bleef even staan.

'Nee,' zei de mier.

'Waar zou jij wel willen wonen?' vroeg de eekhoorn.

'Nou,' zei de mier, 'ik zou wel wat hoger willen wonen. Zo'n beetje iets boven het gras, zodat je nog net je voordeur in en uit kan springen, maar wel helemaal los. Of op de zon.'

De eekhoorn zweeg. De vijver zakte steeds verder opzij en het leek hem verstandiger zwijgend te klimmen.

Maar even later zei hij toch: 'Hij is wel zwaar.'

3 Intonatie en zinsaccent

Werkblad 24-2

Intonatie bij voorlezen

'Wie?' vroeg de mier.

'De vijver.'

'Ja,' zei de mier. 'Dat dacht ik wel. Hij ziet er heel zwaar uit.'

'Ja,' zei de eekhoorn.

Zo klommen zij verder.

Vroeg in de middag kwamen ze bij het nijlpaard aan, die juist wat zat te dommelen.

'Gefeliciteerd met je verjaardag, nijlpaard,' zeiden de mier en de eekhoorn. Het nijlpaard schrok wakker en viel van verbazing achterover toen hij de mier en de eekhoorn zag.

Hulpeloos hing hij op zijn rug in de lucht.

'We hebben een cadeautje voor je!' zei de mier.

Hij tilde de vijver van de rug van de eekhoorn en legde hem neer, niet ver van het krukje.

'O!' riep het nijlpaard. 'De vijver!' Hij krabbelde overeind, nam een aanloop en verdween meteen onder water.

'Dank jullie wel!' riep hij toen hij weer bovenkwam.

Hij begon opgewonden in het rond te zwemmen en na elke ronde riep hij: 'Mijn verjaardag! Mijn verjaardag!'

De mier en de eekhoorn gingen naast elkaar op het krukje zitten. Zij rustten uit van hun tocht en knikten naar het nijlpaard telkens als hij voorbijzwom. Maar zij zaten tamelijk ongemakkelijk en na enige tijd vroegen zij zich af of er misschien taart was.

'Ik had gehoopt,' fluisterde de mier in het oor van de eekhoorn, 'op iets luchtigs. Met honing bovenop.'

'Ja,' zei de eekhoorn, 'dat zou lekker zijn. Luchtige beukennoten met honing.'

Maar er was nergens iets te bekennen en het zag er ook niet naar uit dat er nog iets tevoorschijn zou komen.

'Mijn verjaardag!' riep het nijlpaard nog steeds, terwijl hij rondzwom. Hij klom pas uit de vijver toen de mier en de eekhoorn van het krukje opstonden en aanstalten maakten om naar huis te gaan.

Hij bedankte hen uitvoerig, en breed glimlachend wuifde hij hen na toen zij langs de ladder naar beneden gingen. 'Ahoi!' riep hij nog.

Toen dook hij weer in de vijver. Een klein regenbuitje viel op de mier en de eekhoorn, en diep onder hen op de wereld.

Pas laat in de avond waren zij weer terug in het bos. Het nijlpaard lag toen al te slapen, met zijn hoofd tussen het kroos. Zijn bed was leeg, terwijl de maan voorzichtig over de rand van de vijver klom.

© Toon Tellegen, *Langzaam, zo snel als zij konden*. Amsterdam: Querido, 1989.

4 Verbonden spraak

Werkblad 25

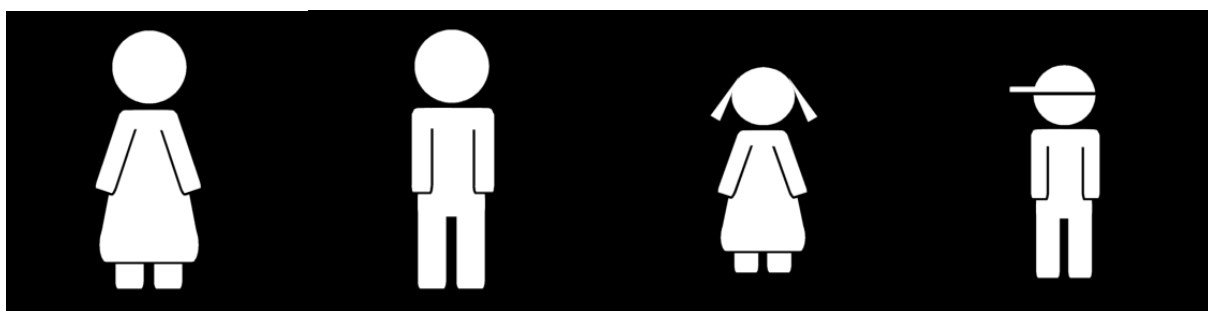
Da's ...

Anna

Ramon

Irina

Daan

34

35

3

2

5 jaar getrouwd

4 Verbonden spraak

Werkblad 26

Klinker met klinker

1	Een gouden ring	j / w
2	Rode appels	j / w
3	Goede reis!	j / w
4	Oude kaas	j / w
5	Rode wijn	j / w
6	Goedemiddag	j / w
7	Koude neus	j / w
8	Ik ben verkouden	j / w
9	Een dode muis	j / w
10	Kun je dat even vasthouden?	j / w

4 Verbonden spraak

Werkblad 27

Overzicht van frequente woorden met hun sterke en zwakke vorm

Let op: Zwakke vormen worden vaak als sterke vormen geschreven.

Woordsoort	Sterke vorm	Zwakke vorm	Uitspraak van de zwakke vorm	Voorbeeld
Lidwoorden	een	'n	[ən]	Wat 'n lief kind.
	het	't	[ət]	Hoe gaat 't?
Persoonlijke voornaamwoorden (subject)	ik	'k	[k]	'k Ga weg.
	jij	je	[jə]	Je bent vroeg.
	hij	ie*	[ie]	Komt-ie ook?
	zij	ze	[zə]	Ze gaat mee.
	wij	we	[wə]	We komen al.
	zij	ze	[zə]	Ze kunnen niet.
Persoonlijke voornaamwoorden (object)	mij	me	[mə]	Hij belt me straks.
	jou	je	[jə]	Hij roept je.
	hem	'm	[əm]	Ik zie 'm.
	haar	(d)'r	[(d)ər]	Ik zie 'r niet.
Bezittelijke voornaamwoorden	mijn	m'n	[mən]	Waar is m'n fiets?
	jouw	je	[jə]	Mag ik je mailadres?
	zijn	z'n	[zən]	Dat is z'n zus.
	haar	(d)'r	[(d)ər]	Dat is 'r broer.
Bijwoorden	er	'r, d'r	[ər, dər]	Er is niemand thuis.
	eens	es	[əs]	Luister eens!

* Niet aan het begin van een zin. Onder invloed van klanken vóór [i] komen de vormen [di] en [ti] voor (*zeidie, istie*).

4 Verbonden spraak

Werkblad 28A

Frequente woorden

Niveau: vanaf A1

1	Heb _____ boek ergens gezien?
2	_____ kantoor is vandaag weer _____ gesloten.
3	_____ keek niet naar _____ moeder.
4	Is _____ geslaagd voor _____ examen?
5	_____ zullen _____ morgen bellen.
6	_____ is weer _____ een mooie dag vandaag.
7	_____ moet gauw _____ bij ons langskomen.
8	Wil _____ glas water?
9	_____ ben _____ nog nooit geweest.
10	_____ zijn niet genoeg stoelen in _____ huis.

4 Verbonden spraak

Werkblad 28B

Frequente woorden

Niveau: vanaf A2

1	_____ boek _____?
2	_____ kantoor is vandaag _____.
3	_____ keek niet _____.
4	_____ geslaagd _____?
5	_____ zullen _____.
6	_____ weer _____.
7	_____ moet gauw _____.
8	_____ glas water?
9	_____ nog nooit _____.
10	_____ niet genoeg stoelen _____.

4 Verbonden spraak

Werkblad 29A

Sterke en zwakke vormen

Kies de beste vorm van het woord.

1	Heeft ze 'r/haar agenda vergeten?
2	Is dat jouw/je bril of mijn/m'n bril? Ze lijken op elkaar.
3	Zij hebben veel geld, wij/we helaas niet.
4	Heb jij de kranten opgeruimd?
- Nee, dat heeft zij/ze gedaan.
5	Ze hebben één/een huis in Gent en één/een vakantiehuisje in Frankrijk.
6	Hij heeft zijn/z'n fiets op zijn/z'n werk laten staan en is met zijn/z'n vriend mee naar huis gereden.
7	Doe jouw/je jas uit en kom binnen.
8	Wonen jij/je en je broer al lang in Brussel?

4 Verbonden spraak

Werkblad 29B

Sterke en zwakke vormen

In welke situatie gebruik je zwakke vormen en in welke sterke?
Bespreek de mogelijkheden.

1	Is dat z'n/zijn computer of de mijne?
- Dat weet ik niet, dat moet je/jij aan Kristien vragen.
2	Hij heeft z'n/zijn been gebroken. Heb je/jij weleens een gebroken been gehad?
- Nee, maar ik heb wel een keer m'n/mijn arm gebroken.
3	Komt hij/ie vandaag?
- Ja.
En komt hij/ie morgen ook?
4	Kom je/jij vanmiddag?
- Ja.
En komt hij/ie ook?
5	Wil hij/ie koffie of thee?
- Geef 'm/hem maar thee, en geef me/mij maar koffie.
6	Drink je/jij graag thee?
- O nee, geef me/mij maar koffie.
7	Drink je koffie of thee?
- Ach, maakt niet uit; geef me/mij maar koffie.
8	Mag ik twee pintjes en een/één koffie?
- Twee pintjes en twee koffies.
Nee, een/één koffie.
9	Mag ik twee pintjes en een/één rode wijn?
- Twee pintjes en een/één witte wijn?
Nee, een/één rode wijn.
10	Heb je iets gehoord van Jan?
- Hij/lk zei dat hij/ie kwam. Als ie/hij zegt dat hij/ie komt, dan komt ie/hij. Hij/le komt altijd als hij/ie zegt dat hij/ie komt.

4 Verbonden spraak

Werkblad 30

Medeklinker met klinker

-
1	Kijk uit!
2	Wat is er dan?
3	Ik weet het niet.
4	De doos staat boven in de kast.
5	Denk om uw hoofd!
6	Wat wilt u drinken?
7	Doet u maar een cola.
8	Wat een weer!
9	Ja, het is weer zomer.
10	Komt hij morgen ook?

4 Verbonden spraak

Werkblad 31

Dubbele medeklinkers

-
1	Er zijn negen kinderen die niet mee willen.
2	Kom maar hier.
3	U kunt tot maandag 16 juli inschrijven.
4	Op pinkstermaandag gaan we uit eten.
5	Hij heeft Tanja in zijn vakantie ontmoet.
6	Ik heb een probleem met mijn computer.
7	Je kunt niet met een kapot T-shirt naar je werk.
8	Ik wacht tot kwart over vijf, niet langer.
9	Ze gaan een dagje naar Rotterdam.
10	Ik wens je veel liefs.

4 Verbonden spraak

Werkblad 32

Zwakke vormen: 'er'

1	Leg ik dat boek op je bureau? Ja hoor, leg _____ maar op.
2	Mag die schaar bij het gereedschap? Ja hoor, leg _____ maar bij.
3	Moet ik het water hierin gieten? Ja hoor, giet _____ maar in.
4	Mag deze pleister op dat wondje? Ja hoor, doe _____ maar op.
5	Kunnen de broodjes in de over? Ja hoor, doe _____ maar in.
6	Mag de stekker uit het stopcontact? Ja hoor, haal _____ maar uit.
7	Mag ik mijn jas over die stoel hangen? Ja hoor, hang _____ maar over.
8	Zet ik de medicijnen in de kast? Ja hoor, zet _____ maar in.
9	Moet dat meisje naar het ziekenhuis? Ja hoor, breng _____ maar naartoe.
10	Mag Karin nog een koekje? Ja hoor, geef _____ maar een.

4 Verbonden spraak

Werkblad 33

Weglaten van [t]

achttste

duizendtste

feesttdag

hoofdtpijn

kasttdeur

Kersttmis

kosttbaar

luchttdicht

posttzegel

nichttje

kasttje

Ze stondt bij de voordeur te wachten.

Waarom leestt ze haar e-mails niet?

In achtt steden doen ze mee aan die actie.

Die auto kostt bijna 10 000 euro!

4 Verbonden spraak

Werkblad 34

Weglaten van [n]

lopen	boeken
zeggen	schoenen
dansen	kinderen
mogen	vrienden
vertellen	pennen
nemen	frieten
tekenen	de keukentafel

maar: ik teken, ik open (met [n])

De studenten doen wat ze willen.

Durf je niet te spreken?

Ik moet je iets zeggen.

We kunnen morgen niet komen.

We verwachten veel mensen die willen dansen.

Kun jij de kinderen een paar verhalen vertellen?

4 Verbonden spraak

Werkblad 35

De sjwa

Deel A

1	arm	7	streng
2	elf	8	film
3	erg	9	welk
4	bank	10	loopt
5	drie	11	melk
6	herfst	12	straat

Deel B

1	a	Kalm maar!
	b	Het komt goed.
2	a	Wat erg!
	b	Ja, vreselijk.
3	a	Wat een werk!
	b	Maar het is gelukt.
4	a	Help! Help!
	b	Springen!
5	a	Welke straat, zegt u?
	b	De Stellingstraat.
6	a	Pfff, zo warm!
	b	Ja, en geen wolk te zien.
7	a	Welke film?
	b	O, die is stom.
8	a	Met suiker en melk?
	b	Een beetje suiker.

4 Verbonden spraak

Werkblad 36

De sjwa

Cursist A

1	Koffie moet sterk zijn.
2	Een mes moet scherp zijn.
3	Ik hou van warm weer.
4	Een flinke storm kan geen kwaad.
5	Een beetje verf op de grond is niet erg.
6	Een goede chirurg mag een beetje vreemd zijn.
7	Hij woonde altijd al in een klein dorp.
8	Ze heeft altijd veel melk gedronken.
9	Hij heeft altijd hard gewerkt.
10	Het regent altijd veel in de herfst.

Cursist B

1	Maar deze is wel heel sterk.
2	Maar dit mes is wel heel scherp.
3	Maar vandaag is het wel heel warm.
4	Maar vannacht hadden we wel een heel zware storm.
5	Maar jij morst wel heel veel verf.
6	Maar dit is wel een heel vreemde chirurg.
7	Maar nu woont hij wel in een heel klein dorp.
8	Maar nu drinkt ze wel heel veel melk.
9	Maar dit jaar heeft hij wel heel hard gewerkt.
10	Maar dit is wel een heel natte herfst.

4 Verbonden spraak

Werkblad 37

Assimilatie: Klankverandering van [n]

	A	B	C
Voorbeeld	geen	geen boek	geen huis
1	geen	geen idee	geen mens
2	aan	aan tafel	aan mij
3	klein	een klein meisje	een klein huis
4	in	in Parijs	in Londen
5	van	van hem	van mij
6	tien	tien personen	tien vrouwen
7	groen	groen gras	een groen bos
8	fijn	fijn bericht	fijn weekend
9	in	in Moskou	in Tokio
10	Jan	Jan De Bruin	Jan Meier

4 Verbonden spraak

Werkblad 38A

Klinker met klinker

1	januari
2	duo
3	beambte
4	reactie
5	evaluatie
6	geïnteresseerd
7	actualiteit
8	theater
9	situatie
10	beantwoorden

4 Verbonden spraak

Werkblad 38B

Klinker met klinker

- 1 Doe ook eens wat!
- 2 Ik zou in jouw geval geen haast hebben.
- 3 Is dat niets voor jou en mij?
- 4 Je trui en broek hangen over de stoel.
- 5 Mijn neefje zat op mijn knie en lachte naar mij.
- 6 We fietsen niet graag door kou en sneeuw.
- 7 Ze zei al tegen haar: 'Dat gaat niet.'
- 8 Gaat hij mee op reis?

4 Verbonden spraak

Werkblad 39

Invoegen [n]

- 1 Hij zette het glas voor me neer.
- 2 En toen wilde hij dat ik een slokje nam.
- 3 Ik geloofde het absoluut niet.
- 4 Ze bestelde appeltaart met slagroom.
- 5 Gisteren wilde ik thuis werken.
- 6 Ze legde me uit waarom ze geen tijd had.
- 7 Het irriteerde hem dat het zo lang duurde.
- 8 Het kostte een euro.
- 9 Ze vertelde hem alles.
- 10 Hij klapte eens in zijn handen.

4 Verbonden spraak

Werkblad 40

Assimilatie van medeklinkers

Voorbeeld	afval	f + v = f
1	ons z elf	s + z =
2	uit d oen	t + d =
3	op b ellen	p + b =
4	rot z ooi	t + z =
5	af s toffen	f + s =
6	hand d oek	d + d =
7	op v allen	p + v =
8	af z eggen	f + z =
9	af b reken	f + b =
10	bad k uip	d + k =

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 41

De uitspraak van a, e, o, u

Lang: [aa], [oo], [ee], [uu]

Kort: [a], [o], [e], [u]

Voorbeelden: rook
roken

Voorbeelden: rok
rokken
mond
monden

maken
open
wekker
buren

boter
ronde
gekke
nemen

tassen
bussen
komen
knappe

weken
tante
zeker
sokken

kranten
zusje
pennen
tonen

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 42

 en <d> aan het eind van een woord

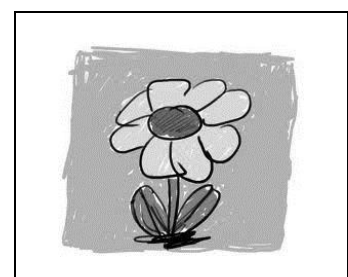
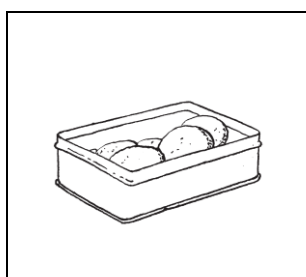
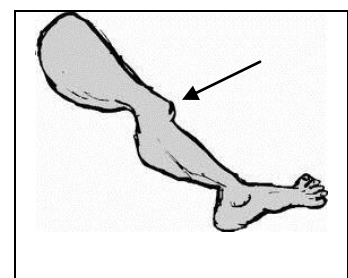
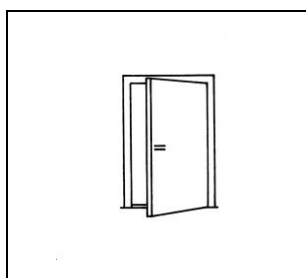
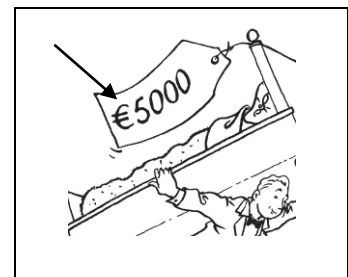
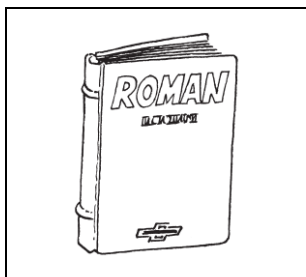
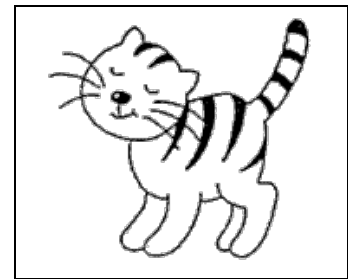
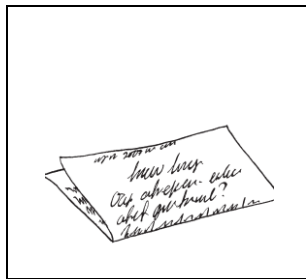
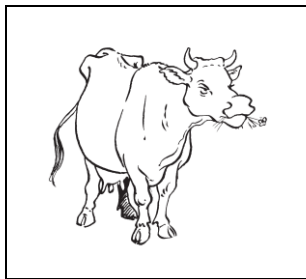
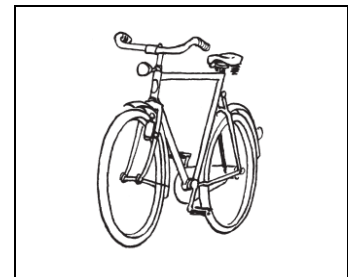
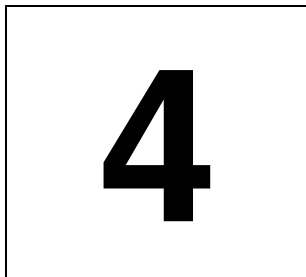
	[b] / [d]	[p] / [t]
	hebben	ik heb
	hadden	ik had
	hoeden	de hoed
	ribben	de rib
	bedden	het bed
	rode	rood
	webben	het web
	bidden	ik bid
	redde	ik red
	krabben	de krab

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 43-1

Lettercombinaties voor een klinker: <ie>, <oe> en <eu>

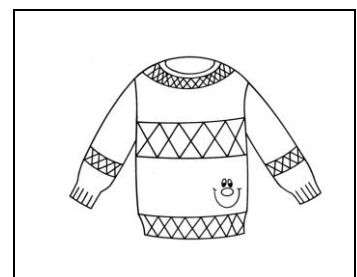
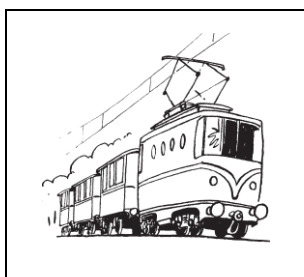
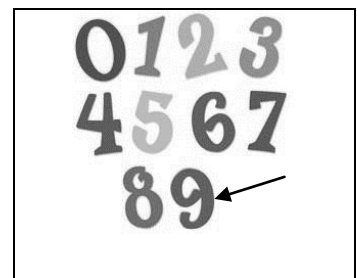
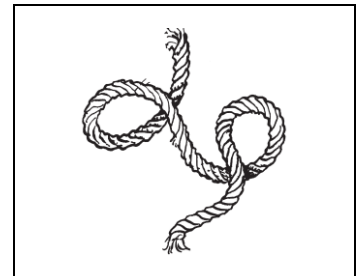
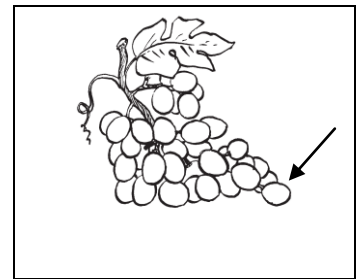
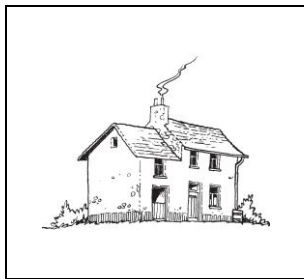
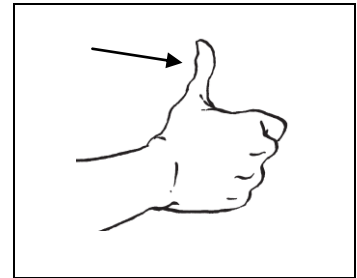
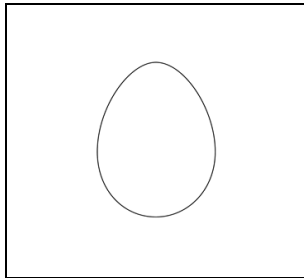

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 43-2

Lettercombinaties voor een klinker: <ei>, <ij>, <au>, <ou> en <ui>

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 44

De sjwa

achter

gewoon

samen

verder

allemaal

bedanken

ontmoeten

betekent

rekening

vergeten

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 45

De letter <c>

Deel A

1	De docent geeft informatie over de cursus.
2	Het consulaat ligt in het centrum van de stad.
3	Deze patiënt is in december aan zijn rechteroog geopereerd.
4	Ze geven geen cijfers over de verkoop van hun producten.
5	Ik heb een recept voor avocadopuree.
6	Veel succes met je concert vanavond!
7	U moet met die documenten naar de politie.
8	U kunt die crème tegen acne in de apotheek vinden.
9	Ze had een excuus, maar de docent accepteerde het niet.
10	Zijn huisarts heeft hem als medicijn een antibioticum gegeven.

Deel B

De regels:

Voor de letters <i>, <e> of <ij> spreek je de letter <c> altijd uit als _____, in alle andere gevallen als _____. Bij twee c's (<cc>) spreek je de eerste letter <c> uit als _____.

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 46

De klank [ie]

Deel A

	de [i] van <i>ik</i>	de [ie] van <i>fiets</i> en <i>kilo</i>
januari april kilo benzine diploma liter direct gezin citroen minuut medicijn vissen file zilver kip		

Deel B

1	Er zit nog t_____n l_____ter benz_____ne in onze auto.
2	In jun_____ is S_____nterklaas nog n_____t in het land.
3	Ik v_____nd d_____med_____cijnen niet zo goed.
4	Ze kocht een k_____lo v_____s en dr_____c_____troenen.
5	Er staat een f_____le van v_____r k_____lometer.

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 47

De klank [e]

Deel A

lezen
deze
twee
weten
negen
zee
rekenen
vergeten
tevreden
regenen
meenemen
vele

Deel B

theelepel
tweede
mee-eten
ideeën
thee

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 48

De sjwa

Versie 1

De praktijk van dokter Claes

Dit is de praktijk van dokter Claes. En dit zijn de patiënten die vandaag op het spreekuur zijn geweest.

Maaïke heeft buikpijn. Ze heeft van de dokter pillen gekregen. Ze moet driemaal per dag een pil met water innemen, een halfuur voor het eten.

Dit is mevrouw Van der Zon. Ze heeft vaak hoofdpijn. De dokter heeft haar een poeder gegeven. Ze moet bij elke maaltijd wat poeder in een glas water doen, even roeren met een lepel en het dan opdrinken.

Naar een tekst in *Ijsbreker deel 1 Wonen en werken in Nederland*, p. 296.

Versie 2

De praktijk van dokter Claes

Dit is de praktijk van dokter Claes. En dit zijn de patiënten die vandaag op het spreekuur zijn geweest.

Maaïke heeft buikpijn. Ze heeft van de dokter pillen gekregen. Ze moet driemaal per dag een pil met water innemen, een halfuur voor het eten.

Dit is mevrouw Van der Zon. Ze heeft vaak hoofdpijn. De dokter heeft haar een poeder gegeven. Ze moet bij elke maaltijd wat poeder in een glas water doen, even roeren met een lepel en het dan opdrinken.

Naar een tekst in *Ijsbreker deel 1 Wonen en werken in Nederland*, p. 296.

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 49

De sjwa

1	dodelijk
2	dergelijke
3	afdeling
4	tijdje
5	twintig
6	aanwezig
7	nuttig
8	ontsteking
9	gelijk
10	dertig
11	onveilig
12	beheersing
13	duizelig
14	vriendelijk
15	zestig

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 50

De lettercombinaties <sch> en <schr>

school
wetenschap
fantastisch
schrikken
schrift
typisch
economisch
schieten
schreeuwen
telefonisch
geschiedenis
schema
praktisch
Russisch
voorschrift
inschrijven
elektrisch
schrijven
verschrikkelijk
Den Bosch (stad in Nederland)

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 51

Woorden met letters die je niet uitspreekt

thema

tussen

boterham

ambtenaar

thuis

automatisch

thans

stoppen

erwt

therapie

mijnheer

sterren

kastje

zetten

Belgisch

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 52-1

Zeg de letters: t-h-e-e

Zeg het woord: [tee]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **h** niet.

Zeg de letters: b-e-n-a-u-w-d

Zeg het woord: [benaud]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **w** niet.

Zeg de letters: b-e-n-i-e-u-w-d

Zeg het woord: [beniewd]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **u** niet.

Zeg de letters: k-a-t-h-o-l-i-e-k

Zeg het woord: [katoliek]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **h** niet.

Zeg de letters: l-e-e-u-w

Zeg het woord: [leew]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **u** niet.

Zeg de letters: l-o-g-i-s-c-h

Zeg het woord: [logies]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letters **ch** niet.

Zeg de letters: k-o-p-e-n

Zeg het woord: [kope]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **n** niet.

Zeg de letters: n-i-e-u-w

Zeg het woord: [niew]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **u** niet.

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 52-2

Zeg de letters: t-h-e-m-a

Zeg het woord: [tema]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **h** niet.

Zeg de letters: n-i-e-u-w-j-a-a-r

Zeg het woord: [nieuwjaar]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **u** niet.

Zeg de letters: o-p-n-i-e-u-w

Zeg het woord: [opnieuw]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **u** niet.

Zeg de letters: p-r-a-k-t-i-s-c-h

Zeg het woord: [prakties]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letters **ch** niet.

Zeg de letters: s-n-e-e-u-w

Zeg het woord: [sneeuw]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **u** niet.

Zeg de letters: b-e-t-r-o-u-w-b-a-a-r

Zeg het woord: [betroubaar]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **w** niet.

Zeg de letters: s-p-r-e-k-e-n

Zeg het woord: [sprekə]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **n** niet.

Zeg de letters: a-p-o-t-h-e-e-k

Zeg het woord: [apoteek]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **h** niet.

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 52-3

Zeg de letters: g-e-t-r-o-u-w-d

Zeg het woord: [getroud]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **w** niet.

Zeg de letters: t-h-e-r-a-p-e-u-t

Zeg het woord: [terapet]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **h** niet.

Zeg de letters: E-g-y-p-t-i-s-c-h

Zeg het woord: [egyptis]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letters **ch** niet.

Zeg de letters: b-o-e-k-e-n

Zeg het woord: [boeke]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **n** niet.

Zeg de letters: e-c-o-n-o-m-i-s-c-h

Zeg het woord: [economis]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letters **ch** niet.

Zeg de letters: v-a-l-l-e-n

Zeg het woord: [valle]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **n** niet.

Zeg de letters: A-t-h-e-n-e

Zeg het woord: [atenue]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **h** niet.

Zeg de letters: d-a-n-s-e-n

Zeg het woord: [danse]

Welke letter hoor je niet?

Antwoord:
Je hoort de letter **n** niet.

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 53

Spelregels

Aantal spelers

2 tot 5

-
1	Leg alle kaartjes in een stapel op tafel, met de tekstkant naar beneden.
2	Speler A pakt een kaartje van de stapel. Hij spelt eerst het woord en leest het daarna voor. (De klemtoon in het woord is onderstreept.) Vervolgens vraagt hij: 'Welke letter hoor je niet?'
3	Speler B geeft antwoord op de vraag.
Als speler B het antwoord goed heeft, mag hij het kaartje hebben.
Als speler B het antwoord niet goed heeft, gaat het kaartje weer terug in de stapel, onderaan. Speler B moet dan het volgende kaartje pakken en voorlezen wat er op het kaartje staat.
4	Speel tot alle kaartjes op zijn. De speler met de meeste kaartjes heeft gewonnen.

5 Uitspraak en spelling

Werkblad 54

Lettercombinaties in leenwoorden

Lettercombinaties

Uitspraak en voorbeelden

au / eau

Uitspraak ou: saus

Uitspraak oo: chauffeur

ou

Uitspraak ou: outfit

Uitspraak oe: retour

ch

Uitspraak ch: chemie

Uitspraak sj: chocolade

accountant
tournee
applaus
astronaut
aubergine
aula

auteur
fraude
blouse
bureau
chagrijnig
champagne

champignon
chanteren
chaos
charmant
chic
chloor

cholesterol
chronisch
douane
journaal
lay-out
limousine

mountainbike
restaurant
journalist
route
sauna
trauma

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 55

Wat vind je van je Nederlandse uitspraak?

1 Wat vind je van je Nederlandse uitspraak?

Omcirkel het antwoord.

Mijn uitspraak van het Nederlands is

- 1 niet goed
- 2 voldoende
- 3 goed
- 4 heel goed

2 Schrijf op welke problemen je hebt met de uitspraak van het Nederlands.

klinkers / vocalen (bv. **groot**, **dat**)

.....

medeklinkers / consonanten (bv. **mee**, **tafel**)

.....

medeklinkerklankclusters / consonantclusters (bv. **spreek**, **straks**)

.....

woordaccent (bv. afspraak, telefoon)

.....

intonatie (bv. O ja!, O ja?)

.....

3 Vind je een goede uitspraak belangrijk? In welke situatie?

Omcirkel het antwoord.

1 = niet belangrijk, 2 = een beetje belangrijk, 3 = belangrijk

• Je praat met andere cursisten.	1	2	3
• Je praat met je docent.	1	2	3
• Je praat met Nederlandstaligen.	1	2	3
• Je praat met buitenlanders die Nederlands spreken.	1	2	3

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 56

Voorleestekst

Uitspraaktest

Het is twee uur. Bus acht is te laat, zoals zo vaak. Zal ik op bus tien stappen? Maar dan moet ik straks een kwartier naar huis lopen. Dat is te lang, door de sneeuw. En ik heb nieuwe schoenen. Pas nieuw! Dit is al de tweede keer. Het is ook nog koud. Zal ik een taxi nemen? Maar dat kost tien euro, verschrikkelijk duur. Ik moet eigenlijk met de fiets gaan, dat is sportief. Ik ga nog een tijdje op die bank wachten, niet leuk. Ja, daar is een plaatsje.

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 57-1

Analyseformulier uitspraak voorleestekst

Naam spreker:

Beoordelaar:

Klank	IPA-teken	Woorden waarin de klank voorkomt	Hoe werd het woord uitgesproken?
[a]	[a]	acht, zoals, zal, stappen, dan, straks, dat, lang, pas, al, taxi, bank, wachten	
[aa]	[a]	uitspraaktest, laat, vaak, maar, naar, gaan, ja, daar, ga, plaatsje	
[ə]	[ə]	te, stappen, een, lopen, de, schoenen, tweede, nemen, verschrikkelijk, eigenlijk, tijdje, wachten, plaatsje	
[e]	[ɛ]	uitspraaktest, en, heb, met	
[ee]	[e]	twee, tweede, nemen	
[eer]	[er]	keer	
[ee]	[ew]	sneeuw	
[eu]	[ø]	leuk	
[eur]	[ør]	euro	
[i]	[ɪ]	is, ik, dit, verschrikkelijk	
[ie]	[i]	tien, kwartier, nieuwe, taxi, fiets, sportief, die, niet	
[ieuw]	[iw]	nieuw	
[o]	[ɔ]	op, nog, kost, sportief	
[oo]	[o]	zoals, zo, lopen, ook, euro	
[oor]	[or]	door	
[oe]	[u]	moet, schoenen	
[u]	[ʏ]	bus	
[uu]	[y]	uur, duur	
[ei]	[ɛi]	eigenlijk, tijdje	
[ui]	[œy]	uitspraaktest, huis	
[au]	[ɔu]	koud	
[b]	[b]	bus, bank	
[d]	[d]	dan, dat, door, de, dit, tweede, duur, daar	
[f]	[f]	fiets, sportief	
[g]	[ɣ]	eigenlijk, gaan, ga	
[ch]	[x]	acht, nog, wachten	
[h]	[h]	huis, heb	
[j]	[j]	ja	
[k]	[k]	uitspraaktest, vaak, ik, keer, ook, koud, kost, verschrikkelijk, eigenlijk, leuk	
[ks]	[ks]	straks, taxi	
[kw]	[kw]	kwartier	

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 57-2

Analyseformulier uitspraak voorleestekst

Naam spreker:

Beoordelaar:

Klank	IPA-teken	Woorden waarin de klank voorkomt	Hoe werd het woord uitgesproken?
[l]	[l]	laat, zoals, zal, lopen, lang, al, verschrikkelijk, eigenlijk, leuk	
[m]	[m]	maar, moet, nemen, met	
[n]	[n]	tien, naar, en, nieuwe, schoenen, nog, nemen, gaan, niet	
[ŋ]	[ŋ]	lang	
[ŋk]	[ŋk]	bankje	
[p]	[p]	stappen, lopen, heb, pas	
[pl]	[pl]	plaatsje	
[r]	[r]	uur, maar, kwartier, sportief, daar	
[s]	[s]	is, bus, zoals, huis, pas	
[sch]	[sx]	schoenen	
[schr]	[sxr]	verschrikkelijk	
[sj]	[ʃ]	plaatsje	
[sn]	[sn]	sneeuw	
[sp]	[sp]	sportief	
[spr]	[spr]	uitspraak	
[st]	[st]	test, stappen, kost	
[str]	[str]	straks	
[t]	[t]	uitspraaktest, te, laat, tien, moet, kwartier, dat, dit, koud, taxi, tijdje, wachten, niet	
[tj]	[tj]	tijdje	
[ts]	[ts]	fiets	
[tw]	[tw]	twee, tweede	
[v]	[v]	vaak, verschrikkelijk	
[w]	[w]	sneeuw, nieuwe, wachten	
[z]	[z]	zoals, zo, zal	

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 57-3

Analyseformulier uitspraak voorleestekst

Naam spreker:

Beoordelaar:

Het woordaccent is niet goed in de volgende woorden.

uitspraaktest

zoals

stappen

kwartier

lopen

nieuwe

schoenen

tweede

taxi

nemen

euro

verschrikkelijk

eigenlijk

sportief

tijdje

wachten

plaatsje

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 58-1

Analyseformulier uitspraak spontane spraak

Naam spreker:

Beoordelaar:

Algemeen oordeel

De uitspraak van het Nederlands is 1 = niet goed, 2 = redelijk goed, 3 = goed, 4 = heel goed.

Oordeel per onderdeel

Woordaccent	1	2	3	4	(schrijf voorbeelden hieronder)
De onbeklemtoonde [ə] van 'de'	1	2	3	4	(schrijf voorbeelden hieronder)
Zinsaccent	1	2	3	4	(schrijf voorbeelden hieronder)
Intonatie	1	2	3	4	(schrijf voorbeelden hieronder)
Verbonden spraak (assimilatie)	1	2	3	4	(schrijf voorbeelden hieronder)
Duur en ritme	1	2	3	4	(schrijf voorbeelden hieronder)
Tempo	1	2	3	4	
Volume	1	2	3	4	

Woordaccent

Het woordaccent is niet goed in de volgende woorden:

.....

.....

.....

.....

.....

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 58-2

Analyseformulier uitspraak spontane spraak

Naam spreker:

Beoordelaar:

De onbeklemtoonde [ə]

De onbeklemtoonde [ə] wordt niet goed uitgesproken in de volgende woorden:

.....

.....

.....

.....

.....

Intonatie

De intonatie is niet goed in de volgende zinnen:

.....

.....

.....

.....

.....

6 Het beoordelen van uitspraak

Werkblad 58-3

Analyseformulier uitspraak spontane spraak

Naam spreker:

Beoordelaar:

Zinsaccent

Het zinsaccent is niet goed in de volgende zinnen:

.....

.....

.....

.....

Verbonden spraak

De assimilatie is niet goed in de volgende woorden/woordgroepen:

.....

.....

.....

.....

Duur en ritme

Duur en ritme worden niet goed toegepast in de volgende woordgroepen:

.....

.....

.....

.....